

17.12.24

עמדת איגוד העורכים בעניין הצעת חוק הפרטת תאגיד השידור הציבורי הישראלי, התשפ"ג-2022

שלום רב

בנקודת הזמן הנוכחית תאגיד השידור הציבורי על כל ענפיו הוא מנוע היצירה העיקרי כמעט בתחום האודיו-ויזואלי בישראל. כמות ההפקות המקוריות שלו חסרת תקדים ובזמן שגופי השידור המסחריים פועלים ללא לאות (ומצליחים, בעזרת רגולטורים שבויים) להתעלם ולצמצם את מחויבויותיהם להפקות מקור, התאגיד רק מרחיב. לכן בראש ובראשונה נאמר – אם זה לא מקולקל, למה לתקן?

מעבר לכך יש סיבות פרקטיות נוספות מדוע הפרטת התאגיד היא יוזמה לא כלכלית, לא מוסרית ותהווה פגיעה אנושה בשפה העברית ובמורשת הישראלית.

אין מי שיקנה.

רשת 13 נמצאת על המדף עוד מימי ערוץ 10, נאבקת על קיומה ועד לא מזמן לא היה מי שייקח אותה ויהפוך אותה לעסק כלכלי ומניב, אם כך מי ייקח תאגיד שמשדר בכמה ערוצים (כאן, מכאן, כאן חינוכית) כמה מדיות (טלוויזיה, רדיו, דיגיטל) וכמה שפות (עברית, ערבית ועוד)?

אם הכוונה היא להפריט בחלקים (רדיו בנפרד, חדשות בנפרד וכדומה) ישארו חלקים שאף אחד לא ירכוש אותם כיוון שמראש הם חלקים שמיועדים לאוכלוסיות קטנות, במדינה קטנה, שהרי השידור הציבורי נועד לענות על צרכים של אוכלוסיות שאינן מקבלות במה על המסך וברדיו. כיוון שלא יהיה מי שירכוש את החלקים המיועדים לציבור נישתי, תידרש חקיקה מיוחדת כדי לשמור על השידורים האלה, ותקציבים נוספים.

עלויות ההפרטה עלולות על הרווחים.

כדי להפריט את התאגיד נדרשת חקיקה מיוחדת והסדרה רחבה, שתכלול עלויות עורכי דין משמעותיות, פיצויים לעובדים ולספקים, הסדרת זכויות על תוכן, מכירת נכסים, התמודדות עם תביעות ועוד. ספק אם הרווחים, אם יהיו, יכסו על העלויות.

אובדן רווחים למדינה.

ממחקרים שנעשו בעולם יוצא שכל שקל המושקע ע"י המדינה בתרבות מחזיר ארבעה שקלים בתמ"ג. לכן הקטנת תקציבי תרבות, כמו גם חיסול תאגיד כאן, אולי יחסכו כמה מליונים בשנה למדינה, אך יעלו לה פי ארבע כל שנה באבדן הכנסות ממסים וצמיחה.

אם הכוונה היא להעביר את התקציבים המיועדים להפקות מקומיות לגופים המסחריים, נזכיר שהגופים המסחריים אלופים בלא להפיק תוכן מקומי למרות מחויבות רגולטורית, שבינכה וכה שר התרבות מתעתד לתקצב מתקציב הקולנוע סדרות בשידור מסחרי, ושספק אם הרעיון לפטר אלף עובדים כדי לסבסד את המשכורת של מנכ"לי רשת וקשת יקבל תמיכה ציבורית או חוקית.

מחיקת השפה העברית ואובדן ופגיעה אנושה בתרבות ובמורשת.

הפיכת התאגיד לעסק מסחרי תגרום לו להיות ככל ערוצי השידור המסחריים האחרים – ערוץ תוכניות לייף סטייל ואקטואליה רכה שמונעות משיתופי פעולה מסחריים ומשדרות לציבור תוכן שיווקי, מעט תוכן איכותי והרבה תוכן קנוי מחו"ל. תוכניות דוקומנטריות שחוקרות ומביאות את ההיסטוריה הישראלית,

דרמות שמביאות למסך את גווייה של החברה הישראלית ודיגיטל שמביא את קולם של הישראלים יוחלפו באנגלית קנויה המנותקת מההיסטוריה ומההווה של הישראלים.

חיזוק הטייקונים על חשבון הציבור.

מאחורי כל גוף שידור מסחרי עומד בעל הון, לעיתים כמה. בעלי הון אלה שמחזיקים באינטרסים כלכליים מהותיים במדינה, עושים כמיטב יכולתם לרכוש עוד כוח והשפעה כדי לדכא חשיפת מידע שעלול לשרת את הציבור ולפגוע בהם ולהאכיל את הציבור הישראלי במבצעי הלבנת פעילותם. לאלה יש אינטרס כלכלי שאינו רואה ימין או שמאל או קשור לאידיאולוגיה שאינה הגדלת רווחים.

השידור הציבורי נוצר כדי להיות חופשי מחסדי הטייקונים ולשרת את הציבור ולא בכדי הוא גוף השידור היחידי כמעט שעוסק בתחקירים על הסביבה והקשר בין הון לאוויר, המים והאדמה. ייתכן שסגירת השידור הציבורי תעזור לצד פוליטי כזה או אחר בטווח המידי, אך כשצד זה ימצא עצמו באופוזיציה ורחוק ממוקדי הכוח, הוא יערוג לשידור שיביא את קולו ויעזור לו לחשוף את האופן בו השלטון החדש מופעל ע"י מוקדי הכוח הכלכלי.

ולא יהיה כזה.

בברכה, איגוד העורכים – איגוד מקצועות הפוסט בישראל (ע"ר)